

Pomysły z praktyki przedszkolnej na cały rok

W ostatnich latach udało nam się opublikować na platformie języków krajów sąsiedzkich www.nachbarsprachen-sachsen.eu wiele artykułów z przedszkoli w saksońsko-polskim i saksońsko-czeskim regionie przygranicznym. Pracujący w nich nauczyciele i nauczycielki z wielkim zaangażowaniem relacjonują udane przykłady ze swojej praktyki zawodowej w zakresie wprowadzania dzieci w język i kulturę kraju sąsiedzkiego.

Korzystajcie z tego ogromnego bogactwa doświadczeń i uczcie się od siebie nawzajem!

Na każdy miesiąc przygotowaliśmy przykładową propozycję do realizacji w zakresie nauki języka kraju sąsiedzkiego w codziennej pracy przedszkolnej.

Dajcie się zainspirować tym nowym pomysłem na pracę edukacyjną w Państwa placówkach!

Saksońska Placówka ds. Wczesnej Nauki Języków Krajów Sąsiedzkich (LaNa)) chętnie udzieli Państwu wsparcia i porad.

Ideen für den Winter

Wie wäre es mit der Durchführung von Olympischen Winterspielen mit Ihrer Partner-Kita? Tolle Erfahrungen machte damit die Kita Zwergenvilla in Adorf.

Pomysły na zimę

A gdyby tak przeprowadzić zimową olimpiadę z przedszkolem partnerskim? Wspaniałe doświadczenia w tym zakresie ma przedszkole Zwergenvilla w Adorf.

Ideje na zimu

Co takhle uspořádat s partnerskou školkou zimní olympijské hry? Skvělé zkušenosti s nimi má MŠ Zwergenvilla v Adorfu.

Igrzyska olimpijskie w przedszkolu

Przygotowanie:

Jakie zawody można zrealizować na miejscu? Które z aktualnych gier i tematów dziecięcych można zrealizować?

Pomysły: lekkoatletyka (np. rzut kulą śnieżną lub szyszką jodłową), jazda na rowerze (wyścigi jeźdźnikami lub na rowerkach biegowych), saneczkarstwo, triathlon (na triathlon należy zaplanować min. 3 dyscypliny, np.: Kto ulepi największą kulę śnieżną?) i wiele więcej.

Nie należy zapominać o dekoracji (np. proporczyki, kryształki śniegu) i medalach dla zwycięzców.

Realizacja:

Podczas ceremonii otwarcia, w przedszkolu w Adorf zapłonął znicz olimpijski. Może zawodnicy chcieliby też złożyć przysięgę olimpijską? W celu promowania współpracy międzykulturowej pomiędzy dziećmi, dobrym pomysłem jest konkurowanie ze sobą w grupach mieszanych (dwujęzycznych).

Po tym, jak wszystkie dzieci rywalizowały już na wszystkich stacjach, nie może zabraknąć ceremonii wręczenia nagród z medalami i dyplomami.

Szczególną oprawę zawodów stanowią hymny narodowe.

Wskazówka: Dwujęzyczne otwarcie, zawody oraz ceremonia wręczenia nagród będą szczególnym dopełnieniem letnich lub zimowych zawodów w Państwie przedszkolu w regionie przygranicznym.

Ideen für die Faschingszeit

Bei unseren polnischen Nachbarn werden zum „fetten Donnerstag“ des Karnevals „Faworki“ ver-
speist. Dieses einfache Rezept lässt sich wun-
derbar mit Kindern umsetzen.

Pomysły na karnawał

Podczas karnawału, w „tłusty czwartek“, nasi
polscy sąsiedzi jedzą „faworki“. Ten prosty przepis
można wspaniale wykorzystać do pracy z dziećmi.

Ideje na masopust

U našich polských sousedů se o karnevalu na
„tlustý čtvrtek“ jedí „faworki“. Tento jednoduchý
recept můžete skvěle zvládnout s dětmi.

Przepis: Faworki (niem. Liebesschleifen)

Składniki:

200 g mąki
1 banan*
3-4 łyżki kwaśnej śmietany
1 łyżeczka proszku do pieczenia
1 szczypta soli

500 g tłuszczu (smalec lub masło
klarowane) do smażenia

cukier puder z wanilią do posypania

*W tradycyjnym polskim przepisie zamiast
bananów daje się 3 żółtka.

Przygotowanie:

Przesianą mąkę mieszać z kwaśną śmietaną. Zgnieść
banana i delikatnie domieszać. Dodać proszek do
pieczenia i sól. Wyrobić wszystkie składniki na zwarte
ciasto. Za pomocą wałka rozwałkować ciasto bardzo
cienko na posypanej mąką powierzchni roboczej.
Pociąć na paski o długości 15 cm i szerokości 3 cm.
Każdy pasek należy naciąć na środku na długości 5-6
cm i przeciągnąć przez nacięcie końcówki, tworząc
kokardkę. Rozgrzać tłuszcz we frytownicy (lub garnku)
do 180°C. Piec kokardki ciasta unoszące się na
wrzącym tłuszczu na złoty kolor. Wyjąć i zostawić do
odcieknięcia na papierze kuchennym. Posypać cukrem
pudrem i podawać.

Ideen für den Start in den Frühling

... sowie für jeden weiteren Monat finden Sie auch im Nachbarsprachkoffer. Die Kita „Hütchen“ aus Oelsnitz nutzte daraus vor allem die dreisprachige Spielesammlung, z.B. das Obstspiel.

Pomysły na początek wiosny

... oraz na każdy kolejny miesiąc, znajdziecie Państwo również w walizce z materiałami do nauki języków krajów sąsiedzkich. Przedszkole „Hütchen“ z Oelsnitz korzystało przede wszystkim z trójjęzycznego zbioru zabaw, np. gry owocowej.

Ideje na začátek jara

... i na každý další měsíc najdete také v Kufru pro výuku sousedních jazyků. MŠ „Hütchen“ z Oelsnitz z něj využila především trojjazyčný soubor her, např. hru na téma ovoce.

W jaki sposób dotrze do Państwa walizka z materiałami do nauki języków krajów sąsiedzkich i co zawiera przeczytacie na stronie:

www.nachbarsprachen-sachsen.eu/nachbarsprachkoffer

Zabawa owocowa

Przygotowanie:

Salatka owocowa:

owoce sezonowe, nóż, deseczka, miska, ewent. miód

Gra:

Zdjęcia wykorzystywanych owoców (ewent. zalaminowane) lub opaski na włosy z przymocowanym z przodu zdjęciem każdego z owoców

Realizacja:

Podczas wspólnego krojenia owoców na salatkę owocową, można najpierw nazwać każdy owoc w obu językach.

Następnie dzielimy dzieci na grupy owocowe: niektóre dzieci to Äpfel/ jabłka /jabłka, inne to Bananen/ banany / banány itd. Jedno dziecko siedzi w środku koła i po kolei wywołuje grupy owocowe, np. banany. Wszystkie banany muszą zamienić się miejscami. Jeżeli padnie słowo: salatka owocowa, to wszystkie dzieci zamieniają się miejscami.

Wskazówka: Grę można też oczywiście przeprowadzać z warzywami, samochodami, kolorami i w wielu innych wariantach, w zależności od tego, jakimi tematami dzieci się aktualnie zajmują.

Ideen für die Osterzeit

Angelika Gogol begleitet Kitas im Landkreis Görlitz in ihrer polnischen Muttersprache. In der Osterzeit kocht sie gern mit den Kindern ein Gericht, das in Polen traditionell zum Osterfest gehört.

Pomysły na Wielkanoc

Angelika Gogol wspiera przedszkola w Powiecie Görlitz swoim językiem ojczystym - polskim. W czasie Wielkanocy chętnie przygotowuje z dziećmi tradycyjną polską potrawę wielkanocną.

Ideje na Velikonoce

Angelika Gogol doprovází školky v okrese Görlitz ve své polské mateřštině. O Velikonocích ráda s dětmi připravuje pokrm, který v Polsku tradičně patří k velikonočním svátkům.

Przepis: Pascha Wielkanocna (polski przysmak wielkanocny)

Składniki na ciasto:

1 kg	twarogu (o temperaturze pokojowej)
250 g	miękkiego masła
1	filiżanka cukru pudru
1	opakowanie cukru waniliowego
1/2	startej skórki z cytryny (bio)
2	banany*
50 g	skórki pomarańczowej kandyzowanej
50 g	suszonych fig lub moreli
100 g	rodzynek

*W tradycyjnym polskim przepisie zamiast bananów wykorzystuje się 5 żółtek, poza tym dodaje się 50g migdałów lub orzechów.

Zdjęcie: Kwestia Smaku

Przygotowanie:

Miękkie masło ubić z cukrem pudrem, cukrem waniliowym i skórką z cytryny na biały krem. Zgnieść banany i dodawać je jeden po drugim. Na koniec dodać zmielony twaróg i wymieszać na masę serową. Dodać kandyzowaną skórkę pomarańczową, posiekane figi/morele i rodzynki, wszystko dokładnie wymieszać. Umieścić na misce duże sito (o średnicy min. 20 cm) i ułożyć na nim ściereczkę kuchenną.

Wyłożyć masę twarogową na ściereczkę - przykryć talerzem i włożyć na noc do lodówki. Wyłożyć paschę na talerz lub paterę, usunąć ściereczkę i udekorować.

Ideen für den Frühling

Begrüßen Sie den Frühling mit dem Lied „Dzień dobry / Dobry den - Guten Tag“ - genau wie die Kinder des Kinderschlosses Sonnenschein in Groß Krauscha.

Pomysły na wiosnę

Powitajcie wiosnę piosenką „Dzień dobry / Dobry den – Guten Tag“ - dokładnie tak, jak dzieci z Kinderschloss Sonnenschein w Groß Krauscha.

Ideje na jaro

Pozdravte jaro písničkou „Dzień dobry / Dobry den – Guten Tag“ - stejně jako děti dětského zámku Sonnenschein v obci Groß Krauscha.

Guten Tag - Dzień dobry - Dobrý den

I: Guten Tag,
Guten Tag,
sagen alle Kinder. :I

Große Kinder,
kleine Kinder,
dicke Kinder,
dünne Kinder.

I: Guten Tag,
Guten Tag,
sagen alle Kinder. :I

I: Dzień dobry,
Dzień dobry,
mówią wszystkie dzieci. :I

duże dzieci,
małe dzieci,
grube dzieci,
chude dzieci.

I: Dzień dobry,
Dzień dobry,
mówią wszystkie dzieci. :I

I: Dobrý den,
Dobrý den,
zdraví všechny děti. :I

velké děti,
malé děti,
tlusté děti,
tenké děti.

I: Dobrý den,
Dobrý den,
zdraví všechny děti. :I

Wskazówka: Podczas śpiewania można używać ramion, aby wskazać odpowiednie przymiotniki, ponieważ ruch pozytywnie wiąże się z nauką języka.

Ideen für den Kindertag

Gemeinsam mit den Kindern aus dem Nachbarland den Kindertag feiern – das erlebten die Waldhäus`l-Kinder aus Eichgraben.

Pomysły na Dzień Dziecka

Wspólne świętowanie Dnia Dziecka z dziećmi z kraju sąsiedzkiego – tego mogły doświadczyć dzieci z Waldhäus`l w Eichgraben.

Ideje pro Den dětí

Společně s dětmi ze sousední země oslavit Den dětí – to zažily děti z MŠ Waldhäus`l z Eichgraben.

Wspólny Dzień Dziecka

Przygotowanie:

Mini Disco:

Powitanie w obu językach, różne lubiane przez dzieci piosenki z obu krajów, krzesła, drobne nagrody

(Dwujęzyczne) zabawy z walizki z materiałami do nauki języków krajów sąsiedzkich, np. „Lis“ lub „Labado“

Wyżywienie:

Typowe dla danego kraju, ulubione jedzenie dzieci

Realizacja:

Przed Mini Disco warto zacząć od piosenki powitalnej i zaśpiewać ją w obu językach. Także zabawy pozwalające na poznanie się, pomagają dzieciom w interakcjach między sobą. Popularnymi grami podczas Mini Disco są np. taniec z krzesłami, taniec z zatrzymaniem lub taniec na gazecie. Wspólny bufet, który dzieci przygotowały wcześniej w swoich przedszkolach, to miły sposób na zakończenie dnia.

Wskazówka: Odpowiednie są również gry z pantomimą - są nie tylko zabawą, ale mają również tę zaletę, że wszyscy uczestnicy rozumieją mimikę i gesty, niezależnie od ich umiejętności językowych.

Ideen für den Sommer

Haben Sie schon einmal mit Ihren Kindern eine Wortschatzsuche durchgeführt? Die Kinder der Kita „Spreequellspatzen“ Neugersdorf begaben sich dazu mit ihren tschechischen Freunden aus der Mateřská škola Dolní Podluží in den Wald.

Pomysly na lato

Czy szukaliście już kiedyś z dziećmi skarbnicy słów? W tym celu dzieci z przedszkola „Spreequellspatzen“ Neugersdorf wyruszyły do lasu ze swoimi czeskimi przyjaciółmi z przedszkola Dolní Podluží.

Ideje na léto

Už jste s dětmi někdy hráli slovní hledání pokladu? Děti z MŠ „Spreequellspatzen“ z Neugersdorfu se vydali hrát tuto hru do lesa se svými českými kamarády z MŠ Dolní Podluží.

Poszukiwanie słówek w lesie

Przygotowanie:

Potrzebujecie zdjęć różnych elementów lasu, np. drzew, różnych liści, owoców drzew lub grzybów.

Wydrukujcie te zdjęcia i je zalaminujcie. .

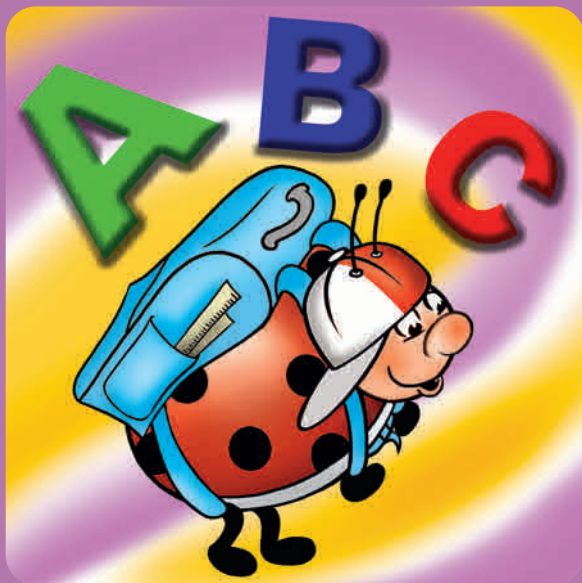
Realizacja:

Utwórzcie mniejsze, dwujęzyczne grupy składające się z 2-4 dzieci. Rozdajcie dzieciom karty z obrazkami. Teraz dzieci w dwujęzycznych grupach mogą wspólnie szukać pokazanych na obrazkach elementów lasu. Po ich znalezieniu dzieci mogą nazwać to, co widzą, w obu językach lub porozmawiać o tym.

Wskazówka: Poszukiwanie słówek można zrealizować we wszystkich sytuacjach codziennych (np. zabawa w ogrodzie), a także podczas wycieczek na place zabaw, do zoo itd.

AUGUST - SIERPIEŃ - SRPEN

Ideen für August

Haben Sie schon Ausflüge mit Ihrer Partner-Kita unternommen? Die Kinder der Kita Hechtstraße in Dresden erlebten bei einem gemeinsamen Zoobesuch Unterschiede und Gemeinsamkeiten in ihren Sprachen.

Pomysły na sierpień

Organizowaliście już wycieczki z przedszkolem partnerskim? Dzieci z przedszkola Hechtstraße w Dreźnie, podczas wspólnej wizyty w zoo, poznały różnice i podobieństwa swoich języków.

Ideje na srpen

Už jste s partnerskou školkou podnikli výlet? Děti z MŠ Hechtstraße v Drážďanech zažily při společné návštěvě ZOO rozdíly i společné prvky ve svých jazycích.

Podobieństwa i różnice między językami

Zajęcia z dziećmi z sąsiedniego kraju wymagają co prawda dobrego przygotowania, ale warto je realizować. LaNa chętnie przekaze Państwu kontakty do dyrektorów przedszkoli, którzy od lat rozwijają partnerstwo i mogą opowiedzieć o wynikającym z niego oddziaływaniu w zakresie kompetencji międzykulturowych, nauki (drugiego) języka, świata emocjonalnego dzieci i wielu innych.

Prosimy o kontakt!

Dzieci z przedszkola Hechtstraße są zawsze bardzo podekscytowane przed wycieczkami z czeskimi dziećmi. Po początkowej nieśmiałości, podczas wizyty w zoo odkryły, że istnieje wiele podobieństw i różnic pomiędzy tymi dwoma językami. Żyrafy nazywane są po czesku žirafy, kucyki pony poníci - te określenia są podobne. Kozy były nazywane przez czeskie dzieci "kozy", natomiast mały to "opice" - różne brzmienie w każdym z języków. A jednak wszystkie dzieci wiedzą, o czym mówią, gdy stoją przed zwierzętami.

Wskazówka: Szczególnie podczas pierwszych spotkań z dziećmi z kraju sąsiedniego pomocne są dwujęzyczne osoby towarzyszące, które z jednej strony ułatwiają organizację, a z drugiej, wykorzystując różne zabawy, mogą przyczynić się do interakcji dzieci w obu językach.

Ideen für den Alltag

Im Kinderhaus Annett in Heidenau helfen die Kinder einer tschechischen Muttersprachlerin bei der Zubereitung des Essens und der Essenausgabe und lernen nebenbei spielerisch die Nachbarsprache.

Pomysły na co dzień

W przedszkolu Annett w Heidenau dzieci pomagają rodzimej użytkowniczce języka czeskiego przy przygotowywaniu i wydawaniu jedzenia i przy okazji, podczas zabawy, uczą się języka się języka sąsiada.

Ideje pro všední den

V mateřské školce Kinderhaus Annett v Heidenau děti pomáhají české rodilé mluvčí při přípravě a vydávání jídla a hravou formou se při tom učí jazyk sousedů.

Języki kraju sąsiedzkiego w życiu codziennym

W przedszkolu Annett w Heidenau częścią koncepcji jest to, że dzieci regularnie uczestniczą w przygotowywaniu potraw. Z naturalnej ciekawości dzieci, które ciągle pytały kucharkę, jak to lub tamto słowo jest nazywane w języku czeskim, zrodził się pomysł, aby zaplanować regularny "dzień gotowania", podczas którego dzieci będą całkowicie "zanurzone" w języku czeskim.

Oczywiście, jedzenie w przedszkolu Annett jest w "dniu gotowania" serwowane przez dzieci, które roznoszą wspólnie jedzenie dla grup i mówią na przykład po czesku: „Proszę - smažona kielbasa, puree ziemniaczane i kapusta kiszona!“ (prosím – klobása, bramborová kaše, kyselé zelí). Inne dziecko pomaga wychowawczyni odbierającej posiłki, która nie mówi po czesku: „Děkuję – děkuji“.

Wskazówka: Wszystkie sytuacje w życiu codziennym przedszkola mogą być realizowane w języku sąsiednim, jeśli zatrudniacie Państwo rodzimych użytkowników języka, czyli osoby mówiące w języku polskim/ czeskim. Jak w opisanym powyżej przykładzie, nie zawsze muszą to być nauczyciele/nauczycielki.

OKTOBER - PAŹDZIERNIK - ŘÍJEN

Ideen für den Herbst

Pavlina Kellerová begleitet Kitas des Euroregionalen deutsch-tschechischen Kita-Netzwerkes der EUREGIO EGRENSIS in ihrer tschechischen Muttersprache. Im Oktober spielt sie gern mit den Kindern das „Mitmach- Igel- Schlaf!- Spiel“.

Pomysły na jesień

Pavlina Kellerová wspiera przedszkola euroregionalnej niemiecko-czeskiej sieci przedszkoli EUREGIO EGRENSIS swoim językiem ojczystym - czeskim. W październiku chętnie bawi się z dziećmi w grę „Śpiący jeżyk“ - „Mitmach- Igel- Schlaf!“.

Idee na podzim

Pavlna Kellerová jezdí jako česká rodilá mluvčí do školek do Euroregionální německo-české sítě mateřských škol v EUREGIO EGRENSIS. V říjnu s dětmi ráda hraje hru „Tiše, tiše, ježek spí“.

Więcej wielojęzycznych instrukcji gier można znaleźć np. w folderze "Czas na gry" w walizce z materiałami do nauki języków krajów sąsiedzkich: : www.nachbarsprachen-sachsen.eu/nachbarsprachkoffer

Aktywna zabawa “Śpiący jeź”

Przygotowanie:

Jeśli podczas zabawy w ogrodzie dzieci mówią o zmieniających się liściach na drzewach lub o tym, że robi się chłodniej, można podjąć ten temat, nazwać kolory jesieni (w zależności od posiadanej wiedzy) w sąsiednim języku i skorzystać z poniższej gry, aby wprowadzić dzieci w jesienny nastrój.

Gra:

Niektóre dzieci mogą być jeżami i otrzymują ręcznie robione jeżowe czapki.

"Jeżyki" leżą na ziemi i naśladują śpiące jeże.

Czeski tekst:

Tiše, tiše ježek spí,

Ať ho nikdo nevzbudí.

My ho vzbudit musíme,

jablíčka mu nosíme.

Tłumaczenie + ruch:

Cicho, cicho, jeź śpi,
(paluszek na usta)

niech go nikt nie zbudzi.
(palcem wskazującym
pokazujemy "nie")

Musimy go jednak obudzić,
(klaszcemy)

żeby zanieść mu jabłko.
(pokazujemy, jak zrywamy
jabłko z drzew).

NOVEMBER - LISTOPAD - LISTOPAD

Ideen für die dunkle Jahreszeit

In Ihrer Kita ist ein Martinsumzug Tradition? Dann gehört sicher auch das beliebte Lied „Laterne, Laterne“ dazu. Es eignet sich gut, um Begriffe in der Nachbarsprache einzuführen.

Pomysły na ciemniejszą porę roku

Czy w Waszym przedszkolu tradycją jest pochod z okazji Dnia św. Marcina? Z pewnością śpiewacie wtedy lubianą piosenkę „Łatarenka, łatarenka“. Nadaje się ona do wprowadzania pojęć w języku kraju sąsiedzkiego.

Ideje pro tmavou roční dobu

Je ve Vaší školce tradicí svatomartinský průvod? Pak k němu jistě patří i oblíbená píseň „Laterne, Laterne“, která se dobře hodí i na seznámení se slovíčky v jazyce sousedů.“

Ten i wiele innych pomysłów na polsko-niemieckie aktywności w przedszkolach znajdziecie Państwo w materiałach na stronie:

www.nachbarsprachen-sachsen.eu/de/deutsch-polnische-publikationen.html

Latarenka, Latarenka

Niemiecki tekst:

Laterne, Laterne,
Sonne, Mond und Sterne...

...Brenne auf, mein **Licht**,
brenne auf, mein Licht,
aber nur meine liebe Laterne nicht.

...Sperrt ihn ein, den **Wind**,
sperrt ihn ein, den Wind,
er soll warten, bis wir alle zu Hause sind.

...Bleibe hell, mein Licht,
bleibe hell, mein Licht,
denn sonst strahlt meine liebe Laterne nicht.

Polskie tłumaczenie:

Latarenka, latarenka,
Słońce, Księżyc i gwiazdy...

...Zapłoń, moje **światelko**,
zapłoń, moje światelko,
Ale moja latarenka niech nie płonie.

...Uciszcie **wiatr**,
niech poczeka, aż wszyscy będziemy
już w domu.

...Płoń jasno, moje światelko,
płoń jasno, moje światelko,
bo inaczej moja latarenka nie będzie świecić.

Wskazówka: Wiele innych niemieckich i polskich piosenek, wierszy i zabaw zawierają materiały "Święta i tradycje" oraz "Pory roku".

DEZEMBER - GRUDZIEŃ - PROSINEC

Ideen für die Weihnachtszeit

Die Kinder der Kita Bergpiraten in Bad Muskau erlebten mit ihrem langjährigen Partner aus Łęknica drei tolle Begegnungstage in der Vorweihnachtszeit.

Pomysły na Boże Narodzenie

Przed Bożym Narodzeniem dzieci z przedszkola Bergpiraten w Bad Muskau spędziły trzy wspaniałe dni ze swoim wieloletnim partnerem z Łęknicy.

Ideje pro vánoční období

Děti z MŠ Bergpiraten v Bad Muskau prožily s partnerskou školkou z Łęknice tři úžasné společné dny v předvánoční době.

Spotkanie (językowe) z ruchem

Jeżeli szukacie wspólnego tematu na kilkudniowy projekt spotkania, podczas którego z łatwością można uwzględnić różne zainteresowania dzieci, to informacje z Bad Muskau o projekcie pod tytułem "Sztuka ruchu" z pewnością dostarczą wielu pomysłów, również na okres świąt Bożego Narodzenia:

Wspólne działania dzieci obu partnerskich placówek przedszkolnych obejmowały różne zabawy ruchowe, takie jak ekspresyjny taniec lub gry zręcznościowe, a także świąteczne pieczenie i przygotowywanie gwiazd bożonarodzeniowych. Na zakończenie przedstawiona została dwujęzyczna historia bożonarodzeniowa, którą wszystkie dzieci mogły śledzić, dzięki naprzemiennym wykorzystaniu języków.

Jeśli chcecie wykorzystać ten pomysł, to będzie on szczególnie atrakcyjny dla dzieci, jeśli uwzględnicie interakcje w obu językach. W opowiadaniu z wykorzystaniem animacji językowej "Z Biedronką, Maus i Żabą przez cały rok", np. za każdym razem, gdy mowa o danym zwierzęciu, dzieci mogą naśladować jego odgłosy i poruszać się jak zwierzęta. Bajki z trzech sąsiednich krajów również nadają się do tego celu, nie tylko w okresie Bożego Narodzenia. Możecie je Państwo, wraz z koleżankami i kolegami z przedszkola partnerskiego, opowiedzieć w ten sposób w dwóch językach.

Wskazówka: Historyjkę wykorzystującą animację językową oraz więcej materiałów znajdziecie Państwo na stronie www.nachbarsprachen-sachsen.eu/biedronka-maus-zaba oraz www.nachbarsprachen-sachsen.eu/materialbibliothek.

Pomysły z praktyki
przedszkolnej

Część 2

Języki sąsiedzkie w codziennym życiu przedszkolnym: Nowe pomysły płynące z praktyki przedszkolnej

Czy macie Państwo w przedszkolu stały kontakt z rodzimymi użytkownikami języka polskiego lub czeskiego? Opiekujecie się Państwo dziećmi, których rodziny posługują się właśnie tymi językami? Jeśli tak, to świetnie! Pozwólcie, aby wszystkie dzieci, ich rodzice, a także opiekunowie mieli szansę poznać język i kulturę krajów sąsiedzkich.

Jak to zrobić? O to zapytaliśmy 12 przedszkoli z regionów przygranicznych Niemiec, Polski i Czech. Z wielkim entuzjazmem opowiedzieli nam o swoich pomysłach i wypróbowanych metodach, które z powodzeniem wdrażają i którymi chętnie się z Państwem podzielą. Rezultatem tych rozmów stała się nowa kolekcja kart, która z pewnością powiększy Państwa osobiste zbiory materiałów dydaktycznych.

**Niech inspiрую Państwa podczas dalszej pracy pedagogicznej!
Czerpcie Państwo z doświadczenia innych!**

W razie jakichkolwiek pytań Saksońska Jednostka ds. Wczesnej Nauki Języków Krajów Sąsiedzkich [Sächsische Landesstelle für frühe nachbarsprachige Bildung (LaNa)] jest do Państwa dyspozycji.

Przez złotą bramę do języka sąsiada

Zabawa „**Złota brána – Złota brama**” znajduje się w walizce z materiałami do nauki języków krajów sąsiedzkich. Chętnie tę grę wykorzystuje w naszym przedszkolu jedna z naszych czeskich koleżanek. Dzieci nie potrzebują żadnych instrukcji, bo doskonale znają piosenkę i wiedzą jak się do niej poruszać. Dlatego również podczas wolnej zabawy samodzielnie po nią sięgają. Jest to również niezwykle przeżycie dla dorosłych, gdyż dzieci potrafią bardzo szybko zarazić ich swoim zachwytem i entuzjazmem: Zabrałam raz naszych pierwszoklasistów na wycieczkę. One nieustannie śpiewały jakąś piosenkę. W końcu zapytałam co to takiego? Dzieci powiedziały mi, że to gra i trzeba się do niej jeszcze odpowiednio poruszać. Bez przygotowania ustawiły się w kółku i pokazały mi na czym ona polega. Śpiewały oczywiście po czesku. Byłam zachwycona i szybko do nich dołączyłam.

Nancy Börner,
Kindertagesstätte Regenbogen Marienberg

Zabawa „Złota brána – Złota brama“

Po polsku (tłum.):

Złota brama, kto ją otworzy? Ten kto złoty
kluczyk włoży.
Kto pod nią wejdzie, ten dalej nie przejdzie.
Więc patrz przed siebie bo trafi na Ciebie!

Po niemiecku:

Goldenes Tor, wer geht hinein? Goldener Schlüssel
lässt euch ein.
Wer will es wagen? Den müssen wir schlagen.
War es dieser oder der, schlagen wir ihn immer mehr!

Zasady gry:

Liczba graczy jest dowolna. (Przynajmniej) dwie osoby robią bramę, łącząc dłonie nad swoimi głowami. Wszyscy inni łapią się za ręce, tworzą okrag i pod nią przechodzą, powtarzając jednocześnie głośno naszą rymowankę. Gdy padnie ostatnia sylaba brama się zamyka, poprzez opuszczenie dłoni. Osoba w środku zostaje uwięziona.

Z naszego doświadczenia: Nasze dzieci uczą się języka czeskiego/ sąsiada poprzez zabawę. Najlepszym sposobem jest **sluchanie i powtarzanie w połączeniu z ruchem**. Dzieci z krajów sąsiedzkich stają się wtedy często małymi językowymi asystentami i pomagają swoim rówieśnikom poprawnie wymawiać słowa. W ten sposób uczą się nie tylko dzieci, ale również my dorośli – ale tylko wtedy kiedy się zaangażujemy!

Chodź, pokażę Ci mój świat

Do naszej placówki uczęszczają również dzieci z Polski. Naturale jest dla nas to, że dzieci każdego dnia mają kontakt z dwoma językami i kulturami, co pozwala im odkrywać i poznawać „inne światy”.

Jak jest w domu u moich polskich przyjaciół? Jakie lubią zabawki? Co lubią jeść? Jakiej muzyki słuchają? Jakie filmy oglądają? Takie pytania i wiele innych zadaje sobie większość dzieci. Chcąc pomóc im w znalezieniu odpowiedzi na nie, zrealizowaliśmy projekt **„Komm, ich zeige dir meine Welt”** (tłum. „Chodź, pokażę Ci mój świat”). W jego ramach odwiedziliśmy ich rodziny w domach.

Dörte Koch,
Deutsch-polnische Zentralkindertagesstätte
Kinderschloss Sonnenschein Groß Krauscha

Komm, ich zeige dir meine Welt

Podczas odwiedzin u rodziny Elizy i Ilony, których rodzice pochodzą z Polski, dzieci odkryły wiele nowych i interesujących rzeczy. Miały również okazję do zadawania pytań. Mama dziewczynek odpowiadała na nie po polsku, co było także niezwykle ekscytujące dla niemieckich dzieci. Po poczęstunku przyszedł czas na zwiedzanie mieszkania. Śpiewając polską piosenkę „Dzień dobry” poznawały każdy jego zakątek. Eliza i Ilona zaprosiły swoich przyjaciół, aby pokazać im również okolicę w której mieszkają. Najpierw zabrały wszystkich na spacer po sąsiednim lesie. Później pokazały im stadninę koni. Dziewczynki były bardzo podekscytowane i wspaniale zaprezentowały swój świat innym dzieciom. Było pięknie! Wszyscy chcieli, aby to popołudnie trwało wiecznie. Dzień zakończył się na placu zabaw przed domem dziewczynek. Zawsza słysząc było śmiech, polskie i niemieckie rozmowy, a także piosenkę. Dzieci były tak zachwycone, że już następnego dnia pytały: Kiedy znowu odwiedzimy Ilonę i Elizę?

Wskazówka: Dzieci są też z siebie dumne, kiedy mają okazję przedstawić sobie nawzajem swoje hobby, ulubioną książkę czy drużynę, do której należą. Przy tym **jest wiele okazji do użycia języka sąsiada**. Zapytajcie dzieci np. o określenia czy typowe okrzyki w ich języku ojczystym i porównajcie to wspólnie z niemieckimi zwrotami.

Język jest kolorowy

Językiem naszych sąsiadów posługujemy się podczas wielu przedszkolnych aktywności, gdy tylko jest to możliwe. Dla dzieci jest to coś naturalnego, co sprawia, że język staje się kolorowy.

W naszym przedszkolu również jest barwnie. Nasze drzwi zostały pomalowane na różne kolory. Wystrój nawiązuje do nazwy naszej placówki - **do tęczy i jej barw**. W przedszkolu towarzyszy nam język czeski. Kolory (a także nasze sale) opisaliśmy w dwóch językach, co sprawia, że dzieci i dorośli otacza też język pisany. Dzięki temu odkrywają wspólnie różnorodność języka wszystkimi zmysłami.

**Silke Roick-Frenzel,
Christliche Kindertagesstätte
Unterm Regenbogen Sebnitz**

Kolory tęczy

Niemiecki:

rot
orange
gelb
grün
blau
violett
gold
silber
bunt

Polski:

czerwony
pomarańczowy
żółty
zielony
niebieski
fioletowy
złoty
srebrny
kolorowy

Czeski:

červený
oranžový
žlutý
zelený
modrý
fialový
zlatý
stříbrný
barvený

Wskazówka: W każdej porze roku i wielu innych sytuacjach można połączyć życie codzienne z nauką kolorów. Jest to również jeden ze sposobów na wypełnienie im czasu między innymi aktywnościami np. grą „Widzę coś, czego Ty nie widzisz i to jest...”. Każde dziecko podaje kolor i nazwę odgadniętego przedmiotu w języku obcym. **Wszyscy sobie pomagają i wzajemnie uczą się od siebie.**

Więcej informacji dotyczącej nauki języków krajów sąsiedzkich w przedszkolu „Kita Unterm Regenbogen der Kinderarche Sachsen” znajdziecie pod: www.nachbarsprachen-sachsen.eu/lana/blog/allgemein/projekt-du-ja.html.

Odkrywamy świat książek i ich języków

Jak brzmią opowiadania w języku naszych sąsiadów? Jak wyglądają litery w języku polskim i czeskim? Jakie bajki są w Niemczech i w Polsce?

W naszym przedszkolu spotykają się dzieci, rodziny i pedagodzy z Niemiec i z Polski. Każdego dnia można usłyszeć dwujęzyczny zgiełk. Wykorzystaliśmy tę okazję i stworzyliśmy wielojęzyczne **kąciki do czytania**. Szczególnie zachęcamy rodziny do wzbogacania tych kącików (używanych) książkami z ich domów.

Björn Wünsche, Barbara Laris,
Integrative Kindertagesstätte Bergpiraten Bad Muskau

Kącik do czytania w wielu językach

Stworzenie kącika do czytania::

Kąciki do czytania znajduje się poza salą zabaw - na korytarzu. Kilka niskich regałów umożliwi, nawet najmniejszym, łatwe sięgnięcie po książkę. Przygotowane są również różne miejsca do siedzenia np. kanapa, pufa czy wykładzina podłogowa. Ważne jest także dobre światło dzienne, które wpada przez duże okna do kącika czytelniczego. W taki sposób kącik jest widoczny również z zewnątrz. Zasady korzystania z kącika do czytania zostały zamieszczone w języku niemieckim i polskim.

Zasady korzystania:

1. Wszystkie osoby, które przychodzą i wychodzą z naszego przedszkola, mogą korzystać z kącików do czytania samodzielnie lub razem z innymi.
2. Książki można czytać na miejscu lub wypożyczać do domu.
3. Każdy może powiększać zasoby kącika czytelniczego przynosząc używane książki z domu. Do tego przeznaczone są odpowiednie skrzynki na książki, na te w języku polskim, jak i w niemieckim. Nasz personel porządkuje je i umieszcza na odpowiednim miejscu w kąciku do czytania.

Wskazówka: Zamieńcie kąciki do czytania, na kąciki do słuchania, w **których to rodzimi użytkownicy języka będą mogli czytać na głos fragmenty wybranych książek**. Poproście rodziny o przeczytanie fragmentów ich ulubionych książek, lub tych które od niedawna znajdują się w kąciku do czytania. Może to doprowadzić do dwujęzycznego dialogu między słuchaczami a czytającymi. Być może narodzą się nowi miłośnicy czytelnictwa?

Wielojęzyczne materiały dotyczące kącików do czytania znajdziecie w bibliotece, do której prowadzi poniższy link: www.nachbarsprachen-sachsen.eu/materialbibliothek.

Chwalimy dzieci w języku sąsiada

Czego życzą sobie dzieci w każdym wieku i w każdej kulturze? Szczerej pochwały i uznania! Podziwianie dzieci i ich osiągnięć można wyrazić na wiele sposobów. Dobrym słowem zdobywamy ich serca i zaufanie. W naszej placówce **chwalimy dzieci w ich ojczystym języku** zwracając też uwagę na kulturę kraju, z którego pochodzą

**Robin Jacob,
Michaeliskindergarten Adorf**

Chwalimy dzieci w języku sąsiada

Niemiecki:

Das hast du gut gemacht!
Dein Bild gefällt mir!
Ein großartiges Bauwerk!
Du hast an alles gedacht!
Das hat super geklappt!
Wir klatschen [Beifall]!
Du hast dich allein angezogen!
Das war spitze!
Prima!

Polski:

To zrobiłeś/-aś dobrze!
Podoba mi się Twój obrazek!
To jest wspaniała budowla!
Pomyślałaś/-eś o wszystkim!
To wyszło super!
Bijemy brawo!
Ubrałeś/-aś się sam/a!
To było wspaniałe! / Super!
Świetnie!

Czeski:

To jsi udělal/a dobře!
Tvůj obrázek se mi líbí!
To je velkolepá stavba!
Myslel/a jsi opravdu na všechno!
To se povedlo výborně!
Tleskáme!
Sám/Sama jsi se oblékl/a!
To bylo perfektní!
Prima!

Z naszego doświadczenia: Po pewnym czasie także dzieci bardzo chętnie chwalą swoich rówieśników w ich ojczystych językach. W ten sposób polskie/czeskie dzieci mogą usłyszeć swój język w przedszkolu, co motywuje ich do chwaleń niemieckich dzieci w ich języku.

MiKiTa jest jednym z przedszkoli biorących udział w projekcie Euroregionalnej niemiecko-czeskiej sieci przedszkoli. Więcej informacji znajdziecie Państwo pod linkiem:
www.nachbarsprachen-sachsen.eu/kita-netzwerke.

Różnorodność jest fajna!

W naszej placówce spotykają się rodziny z około 20 krajów, posługujące się 14 różnymi językami. Oznacza to, że mamy na miejscu małych ekspertów językowych i kulturowych. Cienimy sobie tę różnorodność i zachęcamy do wykorzystywania jej w życiu codziennym przedszkola. To nie tylko integruje grupę, ale również sprawia, że dzieci uczą się od siebie nawzajem.

Różnorodność języków wita naszych gości już na samym wejściu do przedszkola. Nasze „**drzewo kultur**” zachęca wszystkich rodziców do zaznajomienia się z innymi rodzinami, z ich tradycjami rodzinnymi, kulturowymi lub religijnymi.

Katja Fleßner,
Kleiner Globus Dresden

„Drzewo kultur” dla wszystkich

Tak wygląda nasze drzewo:

1. Zostało ono stworzone z różnych materiałów i pomalowane na różne kolory. Konar został umocowany w wiaderku. Gałęzie stały się miejscem na zapiski.
2. Teraz znajduje się ono przy wejściu do przedszkola, jest dobrze widoczne i dostępne dla wszystkich rodzin.
3. Obok niego znajduje się taśma samoprzylepna, karteczki czy długopisy, za pomocą których tworzone są wpisy, które mogą powstawać na miejscu lub w domu.
4. Wielojęzyczna instrukcja została umieszczona na konarze drzewa.

Tak zapełniamy nasze drzewo:

1. Jesteśmy z rodzicami w nieustannym kontakcie poprzez drogę mailową i pocztową.
2. Tematy zmieniają się wraz z porami roku. Tematów jest tak dużo, że z pewnością każda rodzina znajdzie coś dla siebie.
3. Przykład z życia codziennego przedszkola może być naszą inspiracją.
4. Zapiski np. piosenki, gry, przepisy są mile widziane również w językach ojczystych. Przez co różnorodność jest szybko zauważalna.
5. Gdy drzewo się zapełni, zapiski trafiają do „skarbnicy kultury”. Później można w szybki i łatwy sposób odtworzyć dany pomysł.

Wskazówka: Zachęcamy rodziców do rozmawiania z dziećmi w domu w ich **ojczystych językach**. Stanowi to podstawę stałej relacji „rodzic - dziecko”, wpływa na rozwój tożsamości i przyczynia się ogólnie do rozwoju jego umiejętności językowych. **W ten sposób język ten jest również obecny w życiu codziennym przedszkola.**

Listy dla rodziców na temat wielojęzyczności w rodzinie i karty obrazkowe dotyczące komunikacji m. in. w języku niemieckim, czeskim lub polskim znajdziecie Państwo pod poniższym linkiem:
www.nachbarsprachen-sachsen.eu/materialbibliothek

Poznajemy dwujęzyczne historie

W naszym przedszkolu znajdują się również dzieci z polskojęzycznych rodzin, a Polska znajduje się tylko kilka kilometrów dalej. To dobry powód, aby wszystkie dzieci mogły poznać język sąsiada i nauczyć się myśleć nieszablonowo. Przecież jest on częścią naszego życia tutaj – blisko granicy.

Ale jak nasze przedszkole podchodzi do języka i kultury naszego sąsiada? Jak możemy włączyć inny język do codziennych zajęć przedszkolnych, tak aby wszystkie dzieci, niezależnie od tego, czy ich językiem ojczystym jest niemiecki, czy polski, mogły równomiernie z niego korzystać? Wizyty **dwujęzycznych tandemów** otworzyły nam drzwi do tego świata języków.

Felicitas Baensch,
Katholisches Kinderhaus St. Jakobus Görlitz

Dwujęzyczne tandemy

Oto jak działa dwujęzyczny tandem:

- Rodzimi użytkownicy języka niemieckiego, polskiego lub czeskiego, wybierają historię, o której chcieliby wspólnie opowiedzieć.
- Historia ta jest opowiadana jednakowo w obu językach, a jej fragmenty nie są tłumaczone. Historia rozpoczyna się w jednym języku, natomiast następny wątek kontynuowany jest w drugim. W ten sposób historie słyszymy naprzemiennie w dwóch językach.
- Rekwizyty, mimika i gesty pozwalają dzieciom śledzić historię, bez konieczności rozumienia każdego słowa. Często też nie zauważają zmiany języka.
- Największą radość sprawiają zajęcia, w których angażuje się też dzieci (np.: poprzez naśladowanie kroków czy dźwięków)
- Później dzieci malują obrazki przedstawiające ich wrażenia i w ten sposób utrwalają nowo poznane słownictwo w języku polskim, czeskim lub niemieckim.

Wskazówka: Spróbujcie Państwo tak jak my! Czytanie czy opowiadanie historii jest codziennością u większości rodzin. Zapytajcie rodziców lub dziadków (rodzimych użytkowników języka) dzieci, czy chcieliby wziąć udział i przygotować wspólnie z Państwem dwujęzyczne tandemy.

Więcej informacji dotyczących dwujęzycznych tandemów znajdziecie Państwo pod:
www.nachbarsprachen-sachsen.eu/lana/blog/allgemein/de-pl-erzahltandem.html

Tworzymy międzykulturowe atrakcje dla rodzin

W naszym przedszkolu nie ma dzieci z krajów sąsiedzkich. Współpracujemy jednak dynamicznie z przedszkolem z Jabłonec nad Nisou. Raz w tygodniu jedna z naszych koleżanek zamienia się z koleżanką z czeskiego przedszkola miejscem pracy. Co dwa tygodnie spotykamy się z dziećmi z Jabłonec nad Nisou. Spotkania odbywają się raz w naszej, a raz w czeskiej placówce. Jedną z tradycji naszego przedszkola jest coroczny **niemiecko-czeski festyn rodzinny** w Karkonoszach. Dzieci, ich rodziny, a także grono pedagogiczne spędzają razem cały weekend. Podczas zabaw, gier i śpiewu tworzą się mieszane grupy, zarówno między dorosłymi, jak i dziećmi.

**Bettina Prieber, Integrative Kindertagesstätte
Knirpsenland Oderwitz**

Pomysły na zorganizowanie międzykulturowych spotkań rodzinnych

Dwujęzyczna gra w podchody:

1. Stwórzcie zespoły mnieszane: dziecko i dorosły, język niemiecki i polski
2. Stwórzcie karty w obu językach: Osoba czytająca wskazówkę na głos, musi zrobić to w języku sąsiada.
3. Poproście o pomoc dzieci w tłumaczeniu wskazówek.
4. Zapełnijcie skrzynkę skarbów materiałami typowymi dla obydwu kultur i pozwólcie wyjaśnić dzieciom, jak rozumieją poszczególne rzeczy i dlaczego jest to typowe dla danego kraju.

Wspólne grillowanie:

1. Poproście każdą z rodzin o przygotowanie w domu jej ulubionej potrawy.
2. Nazwy potraw napiszcie w dwóch językach.
3. Każda rodzina może opowiedzieć o tym co przygotowała i podzielić się z innymi przepisem.
4. Niech każdy spróbuje prosić o coś do picia lub do jedzenia w języku sąsiada lub podziękuje w obcym sobie języku kucharzowi za smaczny posiłek.

Z naszego doświadczenia: Niezwykle jest to, że zarówno starsze rodzeństwo jak i rodzice biorący udział, starają się z własnej woli uczyć języka sąsiada, a **nasi mali eksperci chętnie im w tym pomagają**. Niektóre rodziny wspierają nas merytorycznie i dostarczają pomysłów na gry i zabawy. Często też pomagają w organizacji międzykulturowych spotkań rodzinnych.

Codzienne rytuały w języku sąsiada

Przy pomocy naszego codziennego rytuału „**łańcuszek miesięcy**” zapoznajemy dzieci już od małego z tematem upływu czasu. Obserwujemy przy tym związane z nim zmiany, rozmawiamy o zmieniających się porach roku, o tym, jaki mamy rok, kolejność miesięcy i dni tygodnia. Każdego dnia na nasz łańcuszek zakładamy nową kulkę. Dni robocze i święta są oznaczane różnymi kolorami. Kulki można przeciągać od lewej do prawej, aby można było je policzyć. Nasz „łańcuszek miesięcy” stwarza wiele okazji, by język sąsiada był obecny w życiu przedszkola. Dzieci pochodzące z polskich rodzin pomagają nam dorosłym i innym dzieciom w prawidłowej wymowie. Najczęściej wyliczają one na głos dni tygodnia po polsku, a my powtarzamy po nich.

**Cornelia Stübner, DRK-Kindertagesstätte
Eichhörnchen Fops Reichenbach / O.L.**

Inspiracje do stworzenia „łańcuszka miesięcy”

Niemiecki:

Welcher Tag ist heute?

Heute ist Montag.

Der wievielte Tag ist heute?

Der vierzehnte.

Welchen Monat haben wir?

Es ist September.

Welche Jahreszeit ist gerade?

Es ist Sommer.

Wie ist das Wetter?

Heute scheint die Sonne.

Polski:

Jaki jest dzisiaj dzień?

Dzisiaj jest poniedziałek.

Którego dzisiaj mamy?

Czternastego.

Jaki mamy (teraz) miesiąc?

Wrzesień.

Jaka jest teraz pora roku?

Teraz jest lato.

Jaką mamy (dziś) pogodę?

Dzisiaj świeci słońce.

Czeski:

Jaký je dnes den?

Dnes je pondělí.

Kolikátý je dnes den?

Čtrnáctý.

Jaký je měsíc?

Je září.

Jaké je roční období?

Je léto.

Jaké je počasí?

Dnes svítí slunce.

Wskazówka: Ze zbiorem materiałów do pracy w przedszkolu „Mit Biedronka, Maus und Žába durch das Jahr” i ich zawartością: zegar roczny, gra memo, puzzle, karty obrazkowe czy kolorowanki i wiele więcej, możecie Państwo rozszerzyć zabawy z „łańcuszkiem miesięcy”. Chętnie wykorzystujemy również piosenkę „Die Jahresuhr” (tłum. „Roczny zegar”) oraz wiersz „Sieben Tage hat die Woche” (tłum. „Tydzień ma 7 dni”).

Zbiór materiałów można bezpłatnie pobrać na stronie:

Nauka języka czeskiego przy pomocy technik komputerowych i internetu? W czasach, kiedy bezpośredni kontakt z sąsiadem czy wizyty w przedszkolu są niemożliwe, korzystamy z technologii i zarówno dzieci jak i my, nauczycielki raz w tygodniu bierzemy udział we wprowadzeniu do **języka czeskiego**, które odbywa się **na Skype**. Mimo że nie zastąpi to nam bezpośredniego kontaktu z językiem, jest to dla naszego przedszkola ciekawa możliwość bycia na bieżąco z językiem czeskim. Nie jest to też aż takie skomplikowane, jak się na początku wydawało.

Angela Graupner,
Deutsch-tschechisches Kneipp-Kinderhaus
Sonnenschein Klingenthal

1. Grupa spotyka się przed monitorem i skupia swoją uwagę na tym, co się na nim pojawia.
2. Nasza użytkowniczka języka czeskiego Pavlína Kellerová wita dzieci wspólną piosenką „Dobry den – Guten Tag” po drugiej stronie ekranu. Dzieci już znają tę piosenkę i potrafią ją zaśpiewać po czesku i niemiecku.
3. Później przychodzi czas na trochę sportu w obu językach, Pavlína wykonując różne ćwiczenia zaprasza dzieci do ruchu.
4. Następnie Pani Pavlína proponuje grupie tematy, które pasują do danej pory roku. Za pomocą wcześniej wysłanych kart pracy i przygotowanych materiałów dzieci uczą się nowych wyrazów i zdań. Przy nauce Pavlína pokazuje dzieciom obrazki. Jednocześnie nasze nauczycielki pomagają Pavlinie podczas zajęć językowych, powtarzając i ćwicząc z dziećmi wymowę poszczególnych wyrazów i zdań. Dzieci rozmawiają bezpośrednio z Pavlíną i często otrzymują od niej pochwały.
5. Słowami „ahoj” o „na shledanou” żegnamy się ze sobą i czekamy już na kolejne zajęcia i na to, że w końcu będziemy mogli spotkać się z Pavlíną osobiście.

Z naszego doświadczenia: Wiele językowych interakcji dzieci może być zorganizowane przez internet: od rozmowy o pogodzie aż po wspólne prace plastyczne, śpiewanie i tańczenie i wiele, wiele więcej. **Ważne jest to, aby atmosfera między pośredniczką językową a nami w przedszkolu była dobra, zarówno w internecie, jak i na żywo.**

Wspólna skarbnica wyrazów dla Dużych i Małych

Nie znacie języka sąsiada i nie macie odwagi włączyć go w życie przedszkola? Ja też jako nauczycielka przedszkola nie miałam wcześniej żadnych doświadczeń z językiem czeskim, a czytanie i wymowa nie przychodzi sama. Dlatego stworzyłam **skrabnicę wyrazów**, którą uzupełniamy razem z dziećmi. Do środka dajemy wyrazy związane z codziennością przedszkola, których dotychczas nie znaliśmy. Nasza rodzima użytkowniczka języka czeskiego i dzieci pochodzące z czeskich rodzin pomagają nam w tłumaczeniu wyrazów i ich wymowie.

**Michaela Wolf,
Juniorkiste Eichigt**

Skarbnica wyrazów związanych z posiłkami

Wspólnie stworzyliśmy spis wyrazów z nazwami przeróżnych produktów spożywczych. Pytam dzieci, kto przyniósł np. *jablko*, *obłożený chleba* lub *tvorohový dezert* ze sobą. Gdy ktoś nie zna znaczenia słowa, najczęściej pomaga mu inne dziecko. Jeśli słowo nie znajduje się w naszym spisie, dopisujemy je, a przy kolejnej wizycie naszej czeskiej użytkownicy języka zostaje przetłumaczone. To działa w dwie strony, to znaczy, że również czeskie dzieci dzielą się nowymi wyrazami: „Mam dzisiaj *jablečná povidla*! Co to znaczy w twoim języku?”

Niemiecki:

das belegte Brot
die Quarkspeise
der Apfelmus

Polski:

kanapka
deser na bazie twarożku
mus jabłkowy

Czeski:

obłożený chleba
tvorohový dezert
jablečná povidla

Wskazówka: Nasi rodzice zgłaszają nam, że dzieci również w domu próbują używać wyrazów z języka sąsiada. Stają się **małymi językowcami i przekazują swoją wiedzę rodzinie**. Często nasi rodzice nie potrafią porozumiewać się w języku sąsiada. Wspieramy ich rozdając im małe pomoce językowe z naszej skarbnicy.

Przykłady skarbnicy wyrazów znajdziecie Państwo w audio-słowniku pod linkiem:
www.triolinguale.eu/sekce/audioworterbuch

Przeżywamy wspólnie tradycje z kraju sąsiedzkiego

Kto przychodzi do nas w gości, może zobaczyć, że zarówno język i kultura Niemiec, jak i Czech nie są dla nas i dla naszych dzieci obce. To cechuje również nasze przedszkole partnerskie w Czechach. Naszym wspólnym celem jest pokazanie dzieciom jak wyglądają najważniejsze dni w roku w kraju sąsiada. Ważną tradycją podczas adwentu jest to, że **Św. Mikołaj** przychodzi z prezentami do naszych dzieci w towarzystwie aniołka i diabełka, dokładnie tak jak w Czechach.

Manuela Ullrich,
Kindertagesstätte Wichtelhäusel,
Deutschneudorf

Mikołajki w Czechach

Kiedy zaczyna się adwent, rośnie ekscytacja i radość dzieci. Chętnie podczas porannego siedzenia w kole niemieckie i czeskie dzieci opowiadają o wizycie Mikołaja (*Mikuláš*) w swoich domach.

W Mikołajki odwiedza nas przebrany Mikuláš, aniołek (*anděl*) oraz diabełek (*čert*). Te role przejmują czeska rodzina bądź starsze czeskie dzieci, które uczęszczają do naszego przedszkola.

Aniołek przypomina o dobrych uczynkach z zeszłego roku. Diabełek odpowiada za to, co nie do końca było dobre. Większość dzieci obawia się diabełka. Powtarza się mu, że schowa niegrzeczne dzieci do worka lub wręczy im w prezencie jedynie wór ziemniaków. Prowadzimy z diabełkiem śmieszny dialog i pokazujemy dzieciom, że nie mają się czego obawiać. Częścią tej tradycji są również słodczyce, które dzieci dostają w prezencie od *Mikuláša*, na koniec wizyty.

Wskazówka: Zaprosicie Państwo np. polskich bądź czeskich użytkowników języka z rodzin dzieci (np. mamę, tatę, starsze rodzeństwo czy dziadków), aby przedstawili dzieciom jakąś z tradycji (pracę plastyczną, typową potrawę, historię lub piosenkę) w swoim ojczystym języku. To może się odbyć zarówno w grupie przedszkolnej, jak i popołudniami w kafejce dla rodziców. Dzieci mogą jako mali „asystenci językowi” tłumaczyć i wyjaśniać niezrozumiałe kwestie.

